

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 12. WRZESNIA 1797 R. WE WTOREK.

Von Seiten der Königlichen Regierung hieselbst, wird hierdurch bekannt gemacht: dals die von den dreyen hohen Hoefen zur Regulirung des Schulden-Wesens der faillirten Banquiers des Peter Tepper, Schultz, Prot Potocki, Cabrit, Lyszkiewicz und Heisler angeordnete Commission beschloffen hat, ihre Geschaeftte den 18ten dieses Monats in dem Tepperschen Palais in der Methstrasse um 9. Uhr Morgens zu eröffnen, und giebt Dieselbe zugleich saemtlichen Administratoren und Officianten der gedachten Malsen auf, alle Nachrchten bereit zu halten, die zur Abnahme der Rechnungen von ihnen und zur Einziehung sonstiger der Commission noethwendigen Erlaebterungen erforderlich sind. Warschau den 9ten September 1797. Königl. Sudpr: Regierung.

Krolewska Regencya podaie do wiadomości: że Kommissya od Najjasnieyszych trzech Dworow do rozsazdenia Spraw i urzazdenia Mals upadlych Bankow Piotra Teppera, Schultza, Cabrita, Protu Potockiego, Lyszkiewicza i Heislera wyznaczona, postanowila sessye swoje zacząć dnia 18go bieżącego miesiąca w Pałacu Tepperows im przy ulicy Miodowej sytuowanym; zaleca niemniej Administratorom i wszelkiego gatunku officialistom do wyżej rzeczonych Mals należącym, ażeby wszelka mieli gotowosć stawienia się na ten czas przed Kommissya, końcem zdania iey rachunkow i odebrania od niey dalszych jakie wypadną rozkazow. W Warszawie dnia 9. Września 1797. Krolewska Południowo-Pruska Regencya. de Meyer.

Z Wiednia 2. Września.

Gazeta dworka zachowując milczenie o negocyacji o pokoy, iakie więc z innych źródeł wiadomości mamy takie tu umieścamy.

Listy z Gratz pod datą 30. zeszłego Mca zawierają w sobie, że Ambassador Neapolitański Margrabia de Gallo i Pełnomocny Cesarzki Minister Baron Degelman d. 18. Sierpnia do Udine przybyli. — Listy zaś z Gorycyi pod dniem 26. Sierpnia pisane donoszą, że Generał Buona parte przybył dnia 24. tegoż Mca wieczorem do Passerian wspaniałego zamku bywszego Doży Manini, że nazajutrz stanął w Udine, gdzie na niego Mar: de Gallo, Gen: Merfeld, Baron Degelmann i Baron Hamburg oczekiwali i że dnia następującego to jest 26. Sierpnia miały się rozpocząć Konferencye. Ważnych więc wypadkow spodziewać się można. Woyska Cesarzkie z iedney strony, Francuzkie zaś i Cizalpińskie z drugiey stanęły

na granicach obozami, dla przydania więk szey wagi negocyacyom. —

W innych publicznych pismach dawniejszey nieco daty, następujące tak względem tego wielkiego przedmiotu iak i winnych interesujących okolicznościach zawierają w sobie doniesienia.

Sądząc z rzeczy podpadających powierzchnownie pod oczy, wszystkie przygotowania wojne bardziey, aniżeli pokoy rokuia. Kancellarya stanu iest nadzwyczajnie czynna, gdzie z podziwieniem Monarchy i Ministrów talenta Hrabiego Cobenzl są uważane. — Słychać, że Barona Thugut iak tylko pokoy przyidzie do skutku Urząd Ministra Stanu złoży, Hrabia Cobenzl miejsce iego otrzyma. — Kancellarya wojenna iest prawie zarzucona robotą, w ludwisarniach i fabrykach broni dzień i noc rzemieślnicy są zatrudnieni i już są wydane rozkazy, ażeby to co w nich iest ukończonogo do armii odsyłać. — Woyska nieustannie marszerują.

ią, tak, iż w naszym mieście codziennie mamy widok nowych żołnierzy, którzy po większej części z dawnej i nowej Gallicyi przybywają i na granice Włoskie są przeznaczeni. Liwerunki dla tego tylko wstrzymane zostały, że magazyny już są napełnione. — Przy terażniejszych okazujących się widokach papiery krajowe w zeszłym tygodniu na 2. od sta spadły, teraz jednak 1. od sta podwyższyły się.

F. M. L. Mack zatrudnia się zawsze ćwiczeniem w obrotach wojennych armii Włoskiej. — Podał niedawno do wiadomości powszechney rozkaz Cesarza, dający władze komendantom batalionów oddalania nieukontentowanych mniejszej rangi officerow.

Stosownie do najnowszych z Włoch wiadomości, Buonaparte nietylko fortyfikacye Mantui pomnożyć kazał, w żywność ją na długi czas opatrzył, ale nawet i garnizon tam znaczny zostawił.

Słychać, że Król Neapolitański część wojska na granice stanu Kościelnego wysłał, a to dla zajęcia po śmierci Papieża tych powiatow, do których rości pretensye.

Z Laybach piszą, że 300 Francuzkich officerow, powracających z niewoli wojennej do Włoch, odebrało rozkaz od naszego rządu zatrzymania się w drodze. Przy mieście tym wytknięty jest oboz na 30,000 wojska.

Dnia 22. Sierpnia przybył do Wiednia kurjer nadzwyczajny z Paryża od będącego tam Posła Króla Obojga Sycylii. Słychać że depesze przywiezione, czynią nadzieie pokoju, gdyż Dyrektoryat Francuzki różne zachodzące trudności przez jasne deklaracye odsunął. Podpisane dawniej przedugodne warunki pokoju, mają służyć za zasadę do negocya-

cyi, a inne punkta na pożytek obydwóch mocarstw ułożone być powinny, teraz więc znowu podchlebiamy sobie, że pokoy ostateczny nie zadługo w Udine podpisany zostanie.

Co się tycze najważniejszej trudności względem przyszłego posiadania Mantui słychać teraz, że iey odstąpienie dla Rzplitej Cisalpińskiej pomyślnie zadecydowane będzie. — Dopoki się jednak rzeczy ostatecznie nie ułożą, przygotowania wojenne z największym idą pośpiechem. — Część nawet naszego garnizonu ma rozkaz być w gotowości do marszu. — Główna kwatera G. Terzy jest w Triescie.

Posel Turecki podał Note naszemu dworowi ściągającą się do zajęcia Istrii i Dalmacyi Weneckiej. Porta z nie wielkim na to ukontentowaniem patrzy, że te prowincye pod Austryackie przeszły panowanie. — Słychać, że Ambassador Turecki w Paryżu ma rozkaz podać note Dyrektoryatowi w tymże interessie.

Listy z Konstantynopola d. 30 pisane donoszą, że lud tameczny nie jest kontent z rządu terażniejszego Sułtana, z wyboru różnych ministrów stanu i zaburzenia obawiać się potrzeba.

Z Londynu 25 Sierpnia.

Lord Malmesbury przewidując długie trwanie negocyacji o pokoy, wygodniey w Lille urządził się, najawszy cały ieden dom dla siebie i osob przy legacyi będących. Gdyby się obawiał, że traktowanie z strony Francuzow przerwane będzie, zapewneby tego nie robił, gdyby zaś myślał sam to uczynić, byłby jeszcze czas nieiaki, w domu gościnnym mieszkał. — Depesze od niego ostatecznym kurjerem przesłane są dla wszystkich tajemnicą, tak iako w powszechności mówią i cała negocyacja.

P. Higgins posłany jest od tutejszego ministerium z zleceniami do naszego ministra przy dworze Lizbońskim. — Choćby też Hiszpani Gibraltar atakować chcieli, nie mamy przyczyny bardzo się tego obawiać, gdyż ta twierdza na pięć lat w żywność jest opatrzona. Naywiększe jednak źródło wody do napoju od kul armatnich nieprzyjaciela osiągnięte być może.

Flotta Hrabiego S. Vincent takie stanowisko obraca, że ani Hiszpanka wypłynąć bez potykania się, ani Tulońka przyść iey na pomoc bez stoczenia bitwy nie może.

W Jersey wszystko jest spokojnie, lubo przygotowania na brzegach Francuzkich robione wylądowaniem Republikanów zagrażają. — Od czasu przybycia Generała Simcoe rozniesiono pogłoskę, że rząd koniecznie przedsięwziął przynajmniej 6. regimentow do S. Domingo posłać. Niektóre Angielskie a szczególniej katolickie Irlandzkie woyska miały być na to przeznaczone. Każdy narzekał na takowe zamiary, gdyż ta wyspa jest iako grob otwarty dla naszych uważana. Dziś jednak czytamy z ukontentowaniem w najlepszych pismach, że ten okrutny projekt uchyłony został.

Wczoray flotta na morze Bałtyckie przeznaczona pod mocnym konwojem z Leith wyszła pod żagle.

Listy z Szkocyi donoszą, że w różnych miejscach przyszło do insurekcji, gdyż lud nie chce dobrowolnie do milicyi zaciągać się. Szkotowie są chętnie żołnierzami, lecz ich pieniędzmi na rękę danymi nakłonić do tego potrzeba, przymusem zaś trudno jest coś zyskać. — Wielka liczba fałszywych talarow kursuje teraz w Anglii.

P. Walker nauczyciel astronomii od-

krył zaszłego piątku o godzinie 9. wieczorem komete (w Lipsku, Berlinie i innych miastach Niemieckich spostrzeżono ją także) nie wiemy jeszcze czyli to jest też sama którą Newton przepowiedział, a od kilku lat oczekiwana już była.

Z Londynu 25 Sierpnia.

Naynowsze depesze od Lorda S. Vincent z okolic Cadix przesłane do admirałicyi, zawierają doniesienie, że wysłał Kontr Admirala Nelson z trzema liniowemi okrętami i 8. fregatami przeciw wyspie Hiszpańskiej Teneriffa. Jest to największa z wysp Kanaryjskich, urodzajna, ludna i dobrze zabudowana. Ma blisko 45 mil długości a 20 szerokości, nayznaczniejszy na niej miasta są Laguna, Ovatava i Santa Cruz, dwa ostatnie mają bardzo dobre porty. Okręty tam zawijające, w podróży do Indyow zachodnich w wszelkiego gatunku żywność opatrują się, klima tamtejsze jest bardzo zdrowe. Wyspa Teneriffa na ktorej iak wiadomo znajduje się gora wznosząca się nad morze 1904 sążni, Pico de Teneriffa zwana, wydaie corocznie do 30,000 Pip wina, co wielkim jest przedmiotem handlu, trzecia część wina tego z tak nazwanego Malvasier składa się. — Miasto Santa Cruz jest stolicą generalnego rządu Hiszpańskiego, w 12tu wyspach Kanaryjskich ktore Hiszpania od R. 1496 posiada, a z ktorych naybliższa brzegow Afryki, o 40 mil od nich jest odległa. Ludność wszystkich tych wysp do 170,000 wynosić może. Tym bardziey tu sobie podchlebiamy, że wkrótce ważną wiadomość dla naszego handlu odbierzemy o zdobyciu Teneriffy gdyż siła nieprzyjacielka tam będąca, tak lądowa iako i morska wcale nie jest znaczna, i przygotowania do obrony niefraszne.

Listy prywatne z Lizbony w 11 dniach

odebrane donoszą, że na flocie Admirala *S. Vincent* po straceniu 3. ostatnich winowayców, wszystko jest spokojnie, i w żywność przez Murzynów, Portugalczyków, a nawet i Hiszpanów dostatecznie jest opatrywana. — *P. Muir* rodem ze Szkocyi wraz z innemi za zamieszania do *Botany Bay* transportowany, do *Havanach* jako już dawniey wiedzieliśmy umknął, i na fregacie Hiszpańskiej do *Cadix* popłynął, tam z odebranej rany w bitwie teyże fregaty z naszymi umarł. —

Mocne południowo-zachodnie wiatry przymusiły Admirala *Bridport* do opuszczenia swego stanowiska przy *Brest*. Ostatniego poniedziałku przy *Falmouth* flote jego spostrzeżono. —

Wczoray rano przybył kuryer z depeszami od Lorda *Malmesburi*, i te natychmiast przesłane były sekretarzowi stanu Lord: *Grenville* na wsi w *Drogmore* mieszkającemu. W negocyacyach w *Lille* nic ieszcze nie udecydowano, gdyż te są w związku z negocyacyami Dworu Wiedeńskiego, a nasz gabinet zwraca swą uwagę na niesnaski między Dyrektoryatem i ciałem prawodawczym w *Paryżu*. — Oczekiwano w *Lille* Pełnomocników Hiszpańskich i Hollenderskich.

Nasza Admiralicya uwiadomiła rząd zjednoczonych Prowincyi Hollandyi, że jeżeli ich kaprowie nie będą na powrot przywołani, wszystkie rybackie i inne mniejsze Hollenderskie statki do portów *W. Brytanii* nie będą mogły zawinąć.

Z *Milford* reszta Francuzkich więźniów galerowych, ktorzy dawniey w Irlandyi wylądowali, na statkach transportowych lecz nie wiemy gdzie wysłano.

W arsenale morskim w *Woolwich* zatrudniają się teraz przelaniem Hiszpańskich i innych armat, ktore tam przez długi czas nie używane leżały.

Rząd nasz postął niedawno wielką moc świeżych warzyw do wszystkich eskadr Porty nieprzyjacielskie blokujących; gdyż wiadomo, że ich niedostatek był powodem do uskarżenia się zbuntowanym dawniey maytkom.

Na rozkaz admiralicyi szalupa woienienna ma zawsze konwoiować *Pakebooty* między *Farmouth* i *Cuxhaven*, a to do poki wojna trwać będzie.

Na okręcie *Saturn* stracono 3. delegowanych maytków, 6. zaś innych na śmierć skazanych zapewne pardon otrzyma.

Lord *Macartney* d. 4. *Maia* do *Przyładku* *dobrey nadziei* zawinął, jest tam posłany jako naywyższy rządca, i wszystko w dobrym stanie znalazł.

Krolewska familia aż do początku *Października* w *Weymouth* ma zostać. —

W niektórych tutejszych dziennikach znajduje się znowu wiadomość, że Admirala *S. Vincent* dla tego przesłał bombardować *Cadix*, że mu przyrzeczono żądane summy wypłacić. Lecz to się wcale z prawdą nie zgadza, gdyż Admirala żadney kontrybucyi nie żądał. Również fałszywą jest wieścią, iakoby 8. liniowych Hiszpańskich okrętów, zawiesiło bandere rebelli, i że *Cadix* znowu d. 3. t. m. był od Anglików bombardowany, gdyż listy z tego portu d. 4. pisane donoszą, że tam jest wszystko spokojnie.

Z Hiszpanii mamy doniesienia, że znaczna część woysk w linii *S. Rocha* i przy *Algeziras* obozujących do *Cadix* marszeruje dla wzmocnienia tamtejszego garnizonu.

Po zawartym pokoju między Rzeplą Francuzką i Portugalią, Admiralicya inną instrukcyą stosowną do okoliczności Lordowi *S. Vincent* przesłała. —

1123

Nikt tu już nie chce assekurować okrętów bez konwoju płynących, gdyż te zawsze od nieprzyjaciela są zabierane, tak iż wielu mniema, że w tym podejście zachodziło.

Z Paryża 24 Sierpnia.

W niektórych tutejszych pismach znajduje się traktat pokoju z Portugalią zawarty, ma się składać z 17tu artykułów z nich jednak 9. tylko i to nie w porządku jest umieszczonych, gdy prócz tego nie masz wyrażenia czyli są urzędowe, z doniesieniem więc ich zatrzymamy się dopóki od rządu ogłoszone nie będą.

Rozniesiono tu znowu pogłoskę jakoby pokój między naszą Rzplita i Cesarzem był już podpisany, lecz wiadomości niezawodne zapewniają, że podpisanie pokoju jeszcze nie nastąpiło.

Minister wojny Scherer wydał rozkaz, którego skutecznienie poruczone jest Generałowi Angereau, ażeby wszystkie wojskowe osoby w Paryżu będące, a których urlop już się skończył w ciągu 24 godzin z tąd wyjechały pod karą użyczenia ich jako dezertorów.

Skassowany G. Brygady Malo udawszy się do Pałacu Dyrektoryalnego rzucił największe potwarze na jednego z członków władzy W. i groźby buntownicze przeciw niej większości. Ponieważ to jest występkiem oznaczonym w prawach kryminalnych, do sądu więc pociągniony będzie.

Dziennik jeden zawiera następujący list z Mediolanu: „Wielu rozumiało, że prawo nawigacji na jeziorze Lugano będzie powodem do zatargów z Szwajcarami, rzeczy jednak tak się ukończyły, że przed 3 miesiącami stanęła umowa między G. Buonaparte i reprezentantami Kantonów Szwajcarskich, ażeby wolna była żegluga na wszystkich jeziorach. Francuzi mają

3 galery i 3 statków kanonierskich na Jeziorze Garda, 3 na Como, a 2 na Lugano, w tym sposobie jesteśmy teraz panami wszystkich jezior.

Z Hagi 29 Sierpnia.

Nowa konwencja narodowa d. 2 Września ma się rozpocząć, każdy jest ciekawy wiedzieć, czyli w niej partya umiarkowanych lub iak iż inni nazywają slegmatyków, czyli też rewolucjonistów górę mieć będzie. W konwencji kończącej się moderanci mieli większość po sobie, każda z partyow stara się teraz o iak największą stronników liczbę.

Rewolucjonisci mają po sobie pismo peryodyczne, pod tytułem: *Blyskawica polityczna*. W niej powstają na nacylniejsze członki rządu, szczególnie zaś na podpory moderantów, których iako arystokratów i federalistów wystawiają. Redaktorowie tego pisma tłumaczą się bardzo dowcipnie i wesoło, z tej przyczyny powszechnie jest czytany. Dwie osoby z konwencji pierwszymi jego są autorami.

Gen: Daendels i kommissarz rządu Grasveld znowu z tąd do Texel odiechali. Niektorzy utrzymują, że tu byli dla otrzymania potrzebnych instrukcyi względem wojska mającego wysiąść na ląd, inni mówią przeciwnie, że pierwszy zamiar tej wyprawy wcale nie jest zaniechanym i flota bez wątpienia wyidzie pod żagle, iak tylko mocny wiatr wschodni powstanie, choćby też przyszło miesiąc czasu na to oczekiwać.

Xiąże Fryderyk Oranii znajdujący się iako teraz wiemy w Gorycyi, do wielu rozmów w tych dniach był powodem. — Wielu utrzymywało, że go tu i w innych miejscach widziano co było przyczyną do różnych wieści fałszywych.

Aresztowane niedawno tu osoby były, kupiec *Brenkelmann*, który w R. 1787 z *Rotterdamu* emigrował, żona jego z *Nantes* rodem, i jeden służący. Padło na niego podejrzenie, iż utrzymywał zakazaną korespondencją z Anglią. Słychać jednak, że drugi jego służący z nazywacznymi papierami umknął.

Z *Rapportu* względem interesów skarbowych naszej Wschodnio-Indyjskiej kompanii okazuje się, że iey dług ogólny 118,100,478 zło Hol: wynosi.

Zakupienie broni dla milicyi obywatelskiej 200,000 zło. Hol: kosztować będzie.

Z *Lille* donoszą, że tam są oczekiwani 2 kuryerowie, to jest: z *Madrytu* i *Hagi* dla rozpoczęcia znowu negocyacji o pokoy.

Nieiaki *Bromet* z narodu Izraelitow jest reprezentantem do konwencyi narodowej z *Amszterdamu* obrany.

Wczoray Prezydent donosił konwencyi, że Poseł *Bosset* uwiadomił go imieniem Landgraffa *Hessen Kasselskiego*, iż Xiąże ten, życzy sobie odnowić dawney przyjaźni związki i mianował go Ministrem przy Rzpłtey. Wspomniony Poseł oddał mu potym listy swe kredencyonalne.

Od grania Włoskich 20 Sierpnia.

Zdania polityczne względem dalszego prowadzenia wojny lub podpisania pokoiu, bardzo są we Włoszech podzielone. Ci którzy rozumieją, że będzie wojna, widzą ją już rozpoczynającą się, w staraniu co do ufortyfikowania mieysc kilku, w powiększaniu woyska i w sekretnych rozkazach, ktore słychać, że *Buonaparte* odebrał od Dyrektoryatu, nie oddawania *Mantui* Cesarzkim. Co wódz rzeczony zdał na *G. Clarke*, sam zaś zatrudnia się tylko wydawaniem urzędzeń do wszystkich kraio

Włoskich. — Zyczący zaś pokoiu mówią, że *Margrabia de Gallo* nakłonił Cesarza do odstąpienia *Mantui* Francuzom mającym tam garnizon utrzymywać, a *Austryę* za to częścią ziemi stałej *Weneckiey* nagrodzona zostanie

Mówią, że Francuzi chcą osobny uformować departament z *Korsy* i innych wysp *Weneckich* mających być pod ich rządem. Co do samego miasta *Wenecyi*, los jego nie jest jeszcze zupełnie pewny iako się z następujących pism urzędowych okazuje.

List pierwszy Ob. *Battaglia*, ministra Rządu tymczasowego municypalności *Weneckiey* do Ob. *Testi* Ministra interesów zagranicznych Rzpłtey *Cisalpińskiej*.

W *Mediolanie* 7 *Messidor* (25 Czerwca) 1. roku Rzpłtey.

Obywatelu Ministrze! Cenię bardzo to szczęście, ktorego doznają w oświadczeniu ci na rozkaz municypalności *Weneckiey* chęci wyrażoney przez liczne podpisy w celu przyłączenia całego narodu *Wenetow*, do wszystkich wolnych kraio

Włoskich. Racz to przyjąć i przelożyć Dyrektoryatowi dla otrzymania tak pożądanego połączenia, czego każdy dobry obywatel powinien z utęsznieniem oczekiwać, a szczegolniey ty obywatelu ministrze mogący się przyłożyć do szczęśliwości powszechney. Zdrowie i uszanowanie (podpisano) *Battaglia*.

„Drugi list O. *Battaglia* do tegoż ministra *Testi* „

W *Mediolanie* 9 *Thermidor* (27. Lipca) 1. roku Rzpłtey.

Obywatelu ministrze! Nie mogąc otrzymać odpowiedzi od Dyrektoryatu Rzpłtey *Cisalpińskiej* na żądane przyłączenie przez twoie pośrednictwo, powinieniem powtorzyć prozbę, abyś raczył twych starań przyłożyć w tak ważnym interesie.

Jeżeli to spóźnienie pochodziło z opuszczenia, że to przyłączenie się do Rzpltey Cisalpińskiej i narodów wolnych Włoskich, jest żądane od całego narodu Wenetów, ni-niejszym piśmie to wyrażam i spodzie-wam się, że będziesz wiedział iak uwa-żać uczucia szczerze i rzetelne rządu tym-czasowego *Wenecyi* i moje własne. Nie wątpię, że wesprzesz skuteczną odpowie-dzią życzenie powszechnego połączenia się, mającego przynieść sławę przykła-dającym się do niego, a szczególniej to-bie obywatelu ministrze. Zdrowie i usza-nowanie

(podpisano) *Battaglia.*

Jmieniem Rzpltey Cisalpińskiej Dy-rektoryat Wykonawczy do Ministra inte-ressow zagranicznych.

W Mediolanie 14 Thermidor (1. Sierpnia.)

Dyrektoryat W. Rzpltey Cisalpiń-kiej odebrał od municypalności Wene-ckiej bardzo liczne podpisy. Oznajmiesz obywatelu, ministrowi pełnomocnemu tey Rzpltey, iak życzenia narodów Wło-skich połączenia się, są miłe Dyrektorya-towi, iż się zatrudniać będzie przedmio-tem ważnym tey proźby i oddaleniem z-swoiey strony wszelkich trudności mogą-cych się wydarzyć w dopełnieniu wspo-lynych życzeń. Zdrowie i braterstwo (pod-pisano) *Serbelloni.* — Przez Dyrektoryat W. Sekretarz Generalny *Somarina.*

Flotta Francuzka przy *Korsu* składa się teraz z 14 liniowych okrętów i 10. fregat, dalsze iey przeznaczenie niewia-dome.

Z *Tulonu* przysłano do *Genui* dla woyska Włoskiego Francuzów 500,000. ładunków karabinowych, wiele armat i prochu.

Od czasu rewolucyi w *Genui* zaboy-ftwa nocne tak często dawniej zdarzające

się, zupełnie ustały.

D. 9 t. m. wzięte z *Rzymu* od Fran-cuzów wyborne kunsztów dzieła na 14. Francuzkich tartanach pod zasłoną 4 fregat z *Liworno* do *Marsylii* popłynęły.

Woyska tak Francuzkie iako i Rzpltey Cisalpińskiej coraz się bardziey ściągają. Transporta w tamte strony żywności, am-municyi i broni wszelkiego gatunku bar-dzo są wielkie.

Mieszkańcy wyspy *Korsu* codzien są kontentniejsi z Francuzów, szczególniej od czasu, gdy w językach Włoskim, Greckim i Francuzkim wydane proklamacye, odięły im wszelką boiaźń względem ubli-żenia przez republikanów religii ich i pći piękney. — W kassach rządowych tey wy-spy znaleźli Francuzi 60,000. czer: zł.

Doniesienia z *Rzymu* zawierają, że będący tam Poseł Krola Neapolitańskiego miał audiencyą u Papieża — przeznaczone dla syna Xiążęcia *Brezylji* pieluszki, są już poświęcone i teraz ie na widok publi-czny wystawiono. Wkrotce będą przesła-ne na ręce Nuncyusza w *Lizbonie* mające-go ie oddać z naywiększą okazałością. Wszystko teraz w *Rzymie* iest spokojnie, i zdaie się, że ostrożność rządu zupełnie zamiary spiskowych zniszczyła, winoway-cy starają się ucieczką życie swoje rato-wać. W *Tiwoli* po mocney obronie 12 w areszt wzięto. Inne szczegóły sprzysię-żenia się nie są wiadome. Kamera Papież-ka zatrudnia się teraz polepszeniem inte-ressow skarbowych, ustanowiła nowe po-datki, a nawet przymuszoną pożyczkę do ktorey wszystkie duchowne towarzystwa i na urzędach będące osoby przykładać się muszą, Kardynałowie nawet 6tą część swych dobr nieruchomości i kapitałów dać są obowiązani. — Dla utrzymania religii Kardynał Wikariusz *Kolonna* zalecił, aże by Msza S. nie prędzey iak w 20. minu-

tach kończyła się i każdy w Kościele przy podniesieniu monstrancyi i poświęceniu ma przykleknąć, albo natychmiast aresztowany zostanie.

Z Carlsruhe 25 Sierpnia.

Przyszła Królowa Szwedzka d. 1 Października do *Anclam* w Szwedzkiej Pomeranii ma przybyć, i tam zastanie dla siebie dwór z osob tego narodu złożony. W *Stralsund* wsadzie na okręt, a Król w *Carlskronie* ma na nią oczekiwać.

Z Frankfurtu 26 Sierpnia.

Okolice tej strony *Renu* mają zapłacić na utrzymywanie wojska Francuzkiego 2,000,000 liwrow nowej kontrybucyi, albo też wszystkie lasy wycięte będą i kupcom *Hollenderskim* sprzedane.

Onegdaj przybył tu z *Erfurt* Xiążę następca *Badeński* pod imieniem *Hrabiego Eberstejn* z swoją małżonką i Xiężniczką *Eryderyką*, przyszłą Królową Szwedzką, dziś w dalszą podróż do *Carlsruhe* udali się. Wkrótce znowu ta Xiężniczka jest tu spodziewana, gdy do *Sztokolmu* iechać będzie i drogę swą na *Berlin* obroci.

Główna kwatera *Gen: Hoche* ma być do *Weilburg* przeniesiona. Francuzi mają stać w wielu małych obozach w *Trewirskim*, pozostała summa 1,212,634 liwrow do kontrybucyi dawney 12 milionów przez exekucyą jest od *Republikanów* wybieraną.

Zdaje się nie podpadać wątpliwości, że wojska *Cesarzkie* w naszej okolicy na kwatery zimowych zostaną, wreszcie nie wątpimy wcale, że pokoy między *Rzplą Francuzką* i *Austrją* przyjdzie do skutku.

Kongres, który w *Mcu Wrześniu* zgro-

madzić się mał w *Hildesheim*, odłożony został do *Mca Lutego* roku przyszłego. *GG. Buonaparte, Hoche* i *Moreau* ciągle teraz utrzymują korespondencyą. — *Kuryery* od jedney armii do drugiej ustawicznie biegają, wnoszą z tą, iż względem planów wojennych, gdyby były potrzebne, znosić się z sobą muszą. — *Wojska Cesarzkie* przezimować mają w *Szwabii*.

Z Konstantynopla 2 Sierpnia.

Porta Ottomańska otrzymała wiele proklamacyi i manifestów rozrzuconych w *Albanii*, *Macedonii* i innych *Greckich* prowincyach a mogących wzniecić zamieszanie. Z powodu teraźniejszego stanu tych krajów, wiele nadzwyczajnych sessyi *Dywan* w przytomności *Sułtana* odprawił, tymczasem postanowiono ponowić tam się zbrojną.

Wiadomo jest teraz, że przyczyna czyli raczej pozor do zamordowania ostatniego *Monarchy Persow*, był zawarty przez niego ostatni pokoy z ktorego liczna partya przy dworze była nie kontenta, sprzyśnięty się więc potajemnie na *Mehemeta*, niespodziewanie go puginatami sprzątnęła.

Nowy *Rossyjski* *Posel Gen: Tamara* wkrótce jest w *Konstantynopolu* spodziewany.

Z Stokolmu 25 Sierpnia.

Odwołany z tąd *Ambassador Rossyjski* *Baron Budberg* miał audiencyą pożegnania, a przybyły na jego miejsce w charakterze sprawującego interessa *P. Wasilieff* miał pierwszą Audiencyą u dworu, to jest u *Królowey wdowy*, i *Xiężniczki Xieni*.

W następującym Mcu Październiku prenumerata zwyczajna półroczna lub kwartalna na gazetę Warszawską zaczyna się. J. J. PP. Prenumeratorow, a mianowicie mieszkających na Prowincyi lub za granicą uprasza się, o wcześnie na pocztach icy zapisanie.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 12. WRZESNIA R. 1797. WE WTOREK.

Z Paryża 24. Sierpnia.

Na Sessyi Rady 430. *Thibeau* deau imieniem Deputacyi wyznaczoney do roztrząśnienia odpowiedzi Dyrektoryatu względem marszu woyska ku Paryżowi i adressow od armii, następujący (w przeszłej gazecie wspomniany) zdał rappid.

„Rzeczpospolita zbliżała się już do chwalebnege swego przeznaczenia, miała nadać pokoy Europie i spocząć na swych trofeach. Jakież geniusz złościwy i bezbożny kroki iey wstrzymał, władze nypierwsze poróżnił, podeyrzenia wzniecił, zagrzebane nienawiści wykopał, haniebne projekta ożywił i rzucił postrach między Obywateli &c: czas już położyć granice niespokojności narodowej, otworzyć komunikacyą z narodem, godnym do niego przemówić ięzykiem, przywrócić ufność i każdą władzę określić; ale wy sami obywatele Reprezentanci powinniście dać przykład pierwszy, powrotu do iedności i zgody. Deputacya przeięta duchem rady staie się iey tłumaczem.

Niespodziewane odmiany Ministrow, nadzwyczajne poruszenia w woysku, utworzyły zbieg okoliczności zastanowienie wasze ściągających. Oczuliście troskliwość waszą z oddalenia Ministrow i zbliżenia woysk, aleście bynajmniey nieprzeczyli, aby Dyrektoryat nie miał prawa zmienienia Ministrow i władania woyskiem.

Powinniście byli żądać przyczyny zgwałconey granicy Konfytacyą przepi-

saney. Odpowiedziano wam, że w tym żadnych szkodliwych nie było zamiarow: że marszruta była oznaczona od Gener *Richepance* dla dążącego korpusu do *Brest*. Generał ten sam zeznaie iż będąc, ciągle przez lat 4 przy armii nie znał prawa zabraniającego tego. Moralność i cnoty Republikanckie tego Generała nad to są znaiome, aby intencye iego iakowey wątpliwości podpadały:—

Co się tycze adressow Armii; punkt ten iest nadto ważny. Konfytucya była zgwałcona, władze znieważone, powaga obywatelska zagrożona. Sentymenta wspniałe umieszczone w tych adressach, są dziełem naszych Rycerzy i z tegoż samego co i sława ich pochodzą zrzędła. Projekta zaś zbrodnicze, pogroźki zuchwałe, i prawidła anarchiczne, są robotą niektórych facyonistów usiłujących poświęcić krew żołnierzy naszych dla własnego pożytku. Napisano wśród obozow naszych, że ciało prawodawcze chce rząd dawny przywrócić, a takowy zuchwaleć życie, a Dyrektoryat milczy, i my się śmiemy nazywać Republikanami! Ah! iezeli takie czyny bezkarnie powtorzone być mają, nie zostanie nam iak śmierć ponieść na ruinach wolnoey konfytney.

Dziś powstaia przeciw Ciału Prawodawczemu, jutro Dyrektorowie na was powstawać będą; bezpieczeństwo nasze iest wspolne. Adressy od woyska mogą być za deliberacye poczytane? Ah! nieochybnie, gdyby były odd

wszystkich czytane, gdyby się nad nimi zaftanawiano, bądźcie pewnemi, iż wśród obozów ich, odezwałyby się wspólnie głosy za utrzymaniem Konstytucyi. Nie ścierpiecie, aby wam składano życzenia 400, tysięcy ludzi zbroynych. Im większe są ich zasługi, tym bardziej przypowieć im należy, że tylko dla samey zwyciężali Ojczyzny. Mineły czasy dawnego *Rzymu*, gdy Legiony zapomniawszy na matkę, Wodzom tylko swym posłusznymi były. Prawdę woysku powiedzieć należy: Obywatele nim będziecie żołnierzami, obrońcy wasi staną się znowu Obywatelami, i będą wymagać od was zdania sprawy, iakoście Konstytucyą utrzymywali. Wy, nie obawiacie się bynajmniej woysk; ale naród może do was wołać: lękam się ich dla Rządu mego, dla mych Reprezentantów, dla mojej Konstytucyi: którą zaprzysięgłem.

Nie jest myślą moją usprawiedliwiać radę, widoczne są iey czyny. Ale tu trzeba powiedzieć prawdę narodowi, Dyrektoryatowi i Ciału prawodawczemu. Dyrektoryat mówi, że Xięża powracają, ale czy można żałować czasów prześladowania ogólnego i wykroczeń fanatyzmu rewolucyjnego. Tolerancya, i wierność zaprzysiężona prawom Rzplitey są fundamentami naszego prawodawstwa.

Emigranci powracają. Ktoż ich przywołuje? ktoż im pobłaża? zapewne nie wy. Co się tycze *Tulonu* i *Renu* niższego, potwierdziliście tylko prawa konwencyi narodowej. Jednakże wszystkie sprężyny policyi, i siły zbroyney a nawet arbitralney władzy zostawione są Dyrektoryatowi. Głośno wprawdzie w Europie słyhać, o danych niektórym zaświadczeniach, i wymazaniu ich z listy; ale i oto nawet zapytać się go powinniśmy. — Na bywcy dobr narodowych są niespokoini;

ale prawo powszechne zabezpiecza ich, a w końcu ogłoszone prawo o Plebaniach i dobrach sekwestrowanych są iawnym wyznaniem Republikanizmu naszego.

Wyznać wprawdzie muszę, iż mordy w niektórych miejscach okazały się, potrzebna jest odwaga na gruncie sprawiedliwości zasadzona, potrzeba jednomyślnego połączenia się ciała prawodawczego z Dyrektoryatem, a zaboycy i spiskowi zniszczeni od rządu zostaną.

Opinie szkodliwe niektórych, sprawiły obawę, ale opinie nie są prawami. A gdzieś jest Rzplta, jeżeli tu w tym miejscu, potrzeba być mądrym przez roztropność, umiarkowanym z musu, przezornym przez politykę. Gdyby błędu nie było, na cożby się przydała mądrość?

Dyrektoryat nakoniec oskarża Dzienniki. Zgodzić się z nim musimy, iż nie podobna jest wytrzymać dłużej wyuzdanej zuchwałości Dzienników, pism latających, paszkwilow i affiszow nad granice rozpasanej namiętności posuwających się. Smieszna byłoby rzeczą wymagać, aby w takowym położeniu, rząd na opinii zasadzony, mógł mieć powagę należną.

Ułożona już jest osnowa dobrego prawa dla zapobieżenia takowym wykroczeniom; Deputacya w krotce wam ją poda.

Członki obu władz znaydą dla siebie bezpieczeństwo u najwyższego trybunału Narodowego, sądzę bowiem, iż rząd nigdy dzielnym i stałym być nie może, jeśli wykroczenia i targania się na konstytucyą i najwyższe Rzplitey Władze pod sąd tego trybunału podawane będą.

Co się tycze dochodów publicznych, te są widocznie niedostateczne; należało zacząć od wprowadzenia porządku w skarbie, dziś wypada nam zatrudnić się niestatkami podatkami, bo te są koniecznie potrzebne, i szczególniejszy na to względ

mieć powinniśmy, iż wielkie kalkulacye na papierze znaczney podpadają redukcji, gdy przychodzi do wyboru ustanowionych podatków.

Thibeaudeau w dalszym ciągu mowy przystępnie do tego punktu, w którym Dyrektoryat zdaje się obwiniać radę 500 o oddalenie pokoju, i zbiła ten zarzut niewczesny. — Widok rozszerzoney potęgi naszej i nowych naszych alliantów, za stanowią nieprzyjaciół Rzpltey. *Tibeau* *deau* roztrząsa niektóre z nich; oskarża Dyrektoryat wykonawczy iakoby nie uznawał ciała prawodawczego, zachowując milczenie nad operacyami Włokiem, aprobując one sposobem prawie krytykującym opinią rady, traktując o pokoy lub wojnę, utwarzając narody, wywracając ich rządy bez wiedzy ciała prawodawczego.

Oswobodzone narody Włokkie bądźcie przekonane, iż wolność wasza poty nie będzie zupełną, niepodległość wasza poty nie będzie zabezpieczona, poki w tych murach uroczystym przyrzeczeniem wspierania was dzielnie, zatwierdzoną nie zostanie.

Powiadają, że rada chce oskarżać; że Dyrektoryat zamysła działać zaczepnie. Rada nie chciała oskarżać i nie oskarża; a Dyrektoryat działać zaczepnie nie może. Okropna jest rzecz pomyśleć o tym. Dyrektoryat wspierać nie może fakcyę, które tłumif. Konstytucya nie wzmiankuje nic o takowym Dyrektoryatu wykroczeniu. Zostawia zatem obszerne środki dla ciała prawodawczego.

Niech mądrość zawsze nam przewodniczy, niech wynudzana swywola będzie powściągnięta, a Rzplta iako iedyne dobro od wszystkich uważana. Nie lękajcie się niektórych podłych niewolników, wolności niegodnych, ani ich śmie-

śnych projektów, nie lękajcie się burzliwych rewolucyonistów. — Nie wstrząsą oni Rzeczypospolitey; stała się już własnością przyszłości; uznana od obcych Mocarstw; dziś doświadcza potężney swey siły, a wzruszenie terazniejsze zwróci to wszystko na właściwe miejsce co się tylko od niego oddaliło.

Wy zaś żołnierze dziś nagany, ale zawsze chwały godni, wiedcie, iż wolność nasza prawami się tylko utwierdza. Ci są wasi nieprzyjaciele, którzy was w niesłuszne podeyrzenie wprawili. Ciało prawodawcze jest twierdzą konstytucyi, a wy ją dobywać chcieliście! Niech odtąd służy za schronienie wszystkim przyjacielom porządku, Rzplta w niey ma swoje siedlisko chwalebne, zwycięstw i krwią waszą ugruntowane.

Po tym raporcie, *Thibeaudeau* podał dwa projekta. Pierwszy zawiera sposob ścigania tych, którzyby przeciw ciału prawodawczemu i Dyrektoryatowi machinacye iakowe wszczynali. Drugi oznacza kary przeciw wojskowym, którzyby z wzgardą artykułu 275 konstytucyi deliberować wazyli się.

Rada rapport podać do druku kazała, a projekta wzięła do deliberacyi.

W radzie starszych *Tronçon Ducoudray* w teyże materyi zdał rapport w którym wyraził: „Francya zaczynała już kosztować słodocy iarzma konstytucyjnego, gdy nowi prawodawcy przez zgromadzenia pierwiastkowe wybranymi zostali. Przybyli oni na łono ciała prawodawczego z zapalem dla sprawiedliwości, żądają utwierdzenia wolności naszej, ścigania i zniesienia wszelkich abuzów. Przyznać jednak potrzeba, iż nieumiarkowany zapal wyrazow mógł dać powód złościwym, i zatrwożyć patryotow czułych,

przywiązanych sercem i z gorliwością do Rzplitey.

Z tąd powstały obawy, niespokojności między naczelnikami najwyższego rządu, zdawało się, iż wolność zagrożoną była, a los Rzplitey na niebezpieczeństwo był wystawiony. W czasie takowej epoki, dowiadujemy się o zbliżeniu batalionów do miasta stołecznego. Deputacya wasza daleka jest od tłumaczenia intencji, i wzniesienia podejrzeń. — Dyrektoryat odpowiada raportem Gen: *Richepanse*, ten raport jest szczery, otwarty i prawdziwy, ale Dyrektoryat nie wzmiankuje o poruszeniach innych części woyska. Liczne adreśsa są przesłane; wszystkie armie pałają gorącą miłością ku konstytucyi, i cęchłą stałą pokromienia wszystkich fakcyi. Nie można zaiste winić walecznych rycerzy, zadziwili oni świat bohatyrskimi dziełami; czytte ich są intencye, ale czy należałoż onym deliberowania dozwolić?

Tu mowca wspomina konstytucyą i Rzymian i obszernie nad deliberacyą rozwodzi się.

Prawodawcy są oskarżeni, iż oddała ją pokoy. Ah! wszystkie nasze życzenia, są dla pokoiu. Kończy zaklinając radę starszych, aby wystawiła pośrednikiem między radą 500. i władzą wykonawczą, mądrość którą się zawsze powodowała. Rada raport drukować kazała.

To jawne, szczere i otwarte tłumaczenie się między członkami rządu i reprezentantami ciała prawodawczego, znieszczyło wszelkie podeyrzliwości, niedowierzania i szczęśliwą między niemi sprawiło harmonią. Rapporta *Tronçon Ducoudray* w Radzie starszych i *Thibeauudeau* w Radzie 500, okazały jawnie prawdziwe sentymta reprezentacyi narodowej. Zdarły maskę kuglarzom politycznym, a

odkryta onych szkarada wystawia ich na wzgardę publiczną. — Francya tryumfująca zewnątrz, udusiła na łonie swym poczwarę niezgody. Francuzi! poświęćcie wzajemnie wszelkie nienawiści! jedną tylko składajcie familią, a wkrótce gałązka oliwna spleciona będzie z laurami zwycięstwa.

Redaktor zawiera w sobie następujące o duchu niektórych pism peryodycznych uwagi.

„Człowiek spokoyność kochający i do żadney partyi nie przywiązany, nie może tylko z indygnacyą spoglądać na wściekłość ludzi targających się na nasze ustawy. Politowanie łączy się z odrazą porównywiąc zdatności tych nikczemników z zuchwałemi ich przedsięwzięciami. Ci Pigmeycykowie nadęci sytością dobrego o sobie rozumienia, sądzą się bydz *Tytanami* i zdaie się im, że opoki miotają na konstytucyą, gdy na drodze głupstwa zbierane tylko kamyczki rzucają.

O też to są ludzie którzyby chcieli przemienić polityczną budowę wielkiego moearstwa, którzyby radzi zburzyć monument od mądrości wystawiony, i utwierdzony zwycięstwem.

Nikczemni pisarkowie, niewarci w szkołach otrzymania najmniejszey pochwały, czynią się publicznie profesorami polityki i moratu a będąc tylko papugami niektórych (*Kottergi*) czyli małych schadzek, wyrocznie wydawać ośmielają się.

Z łona tey zgrai żaków po większey części wychodzą pisma nazwane *dobrey kompanii*, w nich to nazywają Jakobinami tych wszystkich, którzy ich durnoty nie przeymują, tak iak Jakobini nazywają rojalistami tych, którzy niepomiarkowanego zapatu z niemi nie dzielą.

Drobne te wartogłowy, są na kształt marionetkowi widzialnym nadto drutem poruszane i mimo ich okrzykow do znudzenia powtarzanych przeciw nienawidzonemu powszechnie terroryzmowi, chcieliby go przemałpiać.

Ogłaszano anarchią, oni do buntu powołują; prześladowano Xieży, oni się na filozofow targają, więzione dawniej arbitralnie, oni by radzi nogi i ręce powiązać tym wszystkim co nie są ich błahego zdania; nie cierpiano tolerancji polityczney, oni niecierpią tolerancji duchowney. *Marat* wielki kapłan anarchii, ma z nich swoich sektatorów i apostołow uciemiężenia i fanatyzmu, jeżeli icszcze tak otwarcie nie missionarzują rzezi, skutek ich systematu dąży do wprowadzenia oney.

W roku 1792. dwie partye były sobie przeciwne i na konstytucyą 1791 wymierzone. Ta słaba przegroda, która je dzieliła upadła od wspólnego pocisku. W ten czas obie partye na przeciw sobie stały. Mocniejsza pożarła słabszą, a na miejscu konstytucyi 1791. utworzyła się anarchia. Gdyby potrafiiono obalić konstytucyą 1795 też same wyniknęłyby wypadki. Ale ta na lepszym spoczywa gruncie i fundamentalnie jest zbudowana, potrzeba zatem odeprzeć nieprzyjaciół iey, i tych zniszczyć którzy ją atakować ważyli się.

Iey nieprzyjaciele są tylko jeszcze pisarze, ale już powołują żołnierzy, biątlarum i nim się kupy zbiorą, uspokoić ich potrzeba.

Wolność druku jest bez wątpienia potrzebna, lecz skoro przeftacza się w zgorzenie publiczne, należy ścieśnić óney zdrożności, swywola druku w pośród ludu czynnego i gorącego, podobna jest

do zapalonego luntu wśród prochowni. Ugaśmy go czym prędzey jeżeli nie chcemy byż na powietrze wysadzeni.

Wojna piorem jest także potrzebna; ale granice swoje mieć powinna, aby się niezamieniła w wojnę oręża. Należy więc frzedz tych granic.,,

Boissy d'Anglas mówił w tych dniach w Radzie 500, że nie trzeba mięszać wolności draku, z złym iey używaniem. Pisma na rogach ulic przyklepane wymagają teraz szczegulney uwagi. Są to prawdziwe proklamacye, tych zaś wydawanie do rządu tylko należy. Lud zgromadza się dla ich czytania, zapala się wyrazami w nich znajdującemi się, zbiera się w gromady &c.

Nie żądam ich zabronienia, lecz życzyłbym ażeby przed ich wystawieniem na widok publiczny udzielane były w ręce piśmie, władzy na to wyznaczoney do przeczytania i cenzury. — *Coupé* rzekł: Przyjąć projekt Obyw: *Boissy* jest iedno co wprowadzić znowu cenzorow dawnego rządu. *Talot*. Znajdując się między dwoma facyami trzeba zniszczyć narzędzia, których używają. Reprezentanci chcecie konstytucyi, zniszczcie tych, którzy iey zagrażają obaleniem. Zyczymy zbliżenia się zch władz rozroźnionych. Naypewniejszy do tego sposob jest, kiedy się zapobieży zgorzeniu z przyklepania pism na rogach ulic pochodzącemu. *Harzy* Żądam uskutecznienia 335go artykułu konstytucyi, ten oznacza, że nikomu zabronione byż nie powinno udzielanie innym swych myśli i żadne pismo cenzurze nie ma podpadać. Zte tylko używanie tego w przyklepaniu na miejscach publicznych pism uwłaczających innym obostrzyć należy, a ich redaktorow do odpowiedzi pociągnąć, — po niektórych jeszcze mo-

wach, projekt Obywatel *Boissy* odesłano do deputacyi mającey zdać rapport względem wolności druku.

Deputowany z Korsyki Ob: *Citadella* miał w tych dniach mowę w Radzie dawnych na pochwałę Dyrektoryatu, obftając za wszystkimi jego czynnościami.

Z Paryża 26 Sierpnia.

W niektórych pismach znajdzie się, że Xiążę *de Pois*, Margrabia *de Nesle* i 7. innych emigrantów w *Paryżu* zostało aresztowanych, a 27 poszukują.

Po ukończoney 3ch miesięczney Prezydencyi Ob: *Carnot*. Ob: *Larveillere Lepaux* ogłoszony został Prezydentem Dyrektoryatu.

Nie można wątpić, ażeby negocyacye w *Lille* nie miały związkow z mającemi się odprawiać w *Uvine*. Pierwsze odprawiają się w sposobie nie używanym dotychczas w polityce. Pełnomocnicy schodzą się co dwa dni około drugiey godziny, konferencye trwają kwadrans lub półgodziny, a kilka wyrazami politycznymi kończą zwyczajne grzeczności: poczym nigdzie się już nie widują, lub jeżeli przypadkiem znajdują się razem zaledwie pomiarkować można, że się znają.

Oftatnie jednak listy donoszą, że gdy się niedawno znajdowali na komedyi, zaczęli na siebie patrzeć, pozdrawiać się, a nawet jeden poszedł do loży drugiego, dla dowiedzenia się o stanie jego zdrowia, co powszechnie zadziwienie w całym zgromadzeniu sprawiło, i było powodem politykom do domysłów, że pokoy nie jest daleki.

Kuryer nadzwyczajny wysłany z *Toulouse* do ministra marynarki, przywiózł wiadomość, że wszystkie monumenta we Włoszech zebrane, na 60 tartanach szceg-

śliwie do tego portu są sprowadzone.

Deputowany *Louvet* Redaktor dziennika *la Sentinelle* wczorayszey nocy umarł, żona jego znana w rewolucyi *Lo-doiska* zaraz wzięła trucizne dla nie przeżycia męża, gdy jednak zawczasu dano iey lekarstw potrzebnych spodziewamy się, że wyidzie z niebezpieczeństwa. —

Woytko nasze Włoskie na dwie części dzielić potrzeba, mniey liczna stoi w miastach Piemontu, które przy nas aż do powszechnego pokoju zostaną, tudzież w kraju Rzpłtey Cisalpińskiej to jest: w Medyolańskim, Kremonia, Bononii, Brešcii &c. i Mantui. Druga część nazywana armią czynną rozłożona jest od *Werony* aż do *Palmanuova* i w całej ziemi Weneckiey. Zółd w pieniądzach bardzo regularnie jest wypłacany.

Z Medyolanu 22 Sierpnia.

Buonaparte przybył tu w niedzielę z prędkiej podróży, którą odbył na jeziorze zwanym (*Lago Maggiore*) dla zwiedzenia granic: Zeszłej zaś nocy pojechał do *Palmanuova* i wkrótce spodziewamy się mieć wiadomość, czy wojna, czy pokoy nastąpi.

Mieszkańcy w *Belluno*, *Feltre*, *Cadore*, *Treviso*, *Conegliano*, *Padwie*, *Wincencyi*, *Bassano*, *Weronie*, *Adria* i *Legnago* wystali deputowanych do *Bassano* dla zatrudnienia się formalnego, połączeniem i wolnością Włoch. Ci zgromadzwszy się d. 24 zeszłego miesiąca po 15to dniowych posiedzeniach, zgodzili się jednomyślnie na wcielenie wszystkich tych prowincyi do Rzpłtey Cisalpińskiej. Obywatele *Polfranceschi* i *Stechini* są mianowani do oświadczenia takowych życzeń 1,200,000 osob. i już do *Mediolanu* przybyli. — Mieszkańcy *Brešcii* i *Wenecyi* uprzedzili wspomniane prowincye prosząc

Francuzow i Cisalpinow o przyłączenie siebie do tych ostatnich. Bergamo i Crema wcielone już dawniej iako wiadomo zostały.

Wczoray na sessyi publiczney Dyrektoryatu, Obywatel Battaglia Minister Wenecki powtórzył formalnie prozbę o przyłączenie tego miasta do naszej Rzplitey. — Przybyło tu zeh Ambassadorow od Bąszy Szkutary. Celem ich poselstwa ma bydź umowienie z naszym Dyrektoryatem czynności polityczney naywiększey wagi. Jeżeli wierzyć można naszym dziennikom, duch demokratyczny już się w Morei i na wyspie Kandyi spoftrzęgać daie. — Obywatel Ruggiero Minister Genuński przy Generale Buonaparte i naszej Rzeczypospolitey od dni kilku tu się znajduje, ma zastąpić miejsce Ob. Serra będącego tu w charakterze sprawiącego interessa, a który teraz inne ważne zlecenie miał odebrać. — Oto są Ministrowie Rzplitey Cisalpińskiej przy niektórych dworach zagranicznych. Ob. Galeppi ma się udać do Madrytu. Ob. Magnani do Turynu. Ob. Belmonti do Florencyi a Ob. Adelasio do Rzplitey Szwajcarskiej.

Od granic Włoskich 25 Sierpnia.

Buonaparte przybył d. 23 wieczorem do Werony, 2. bataliony wojska Francuzow i 50 officerow konno na przeciw niego wyiechało za miasto, znajduje się przy nim 2. powozy 6. konne i 50 ludzi iazdy.

Stanął w pałacu Canossa. Wczoray w dalszą podróż do Udine udał się.

Pewną jest rzeczą, że los krajow Włoskich w krotkim czasie zadecydowany zostanie. Wszyscy utrzymują powszechnie, że wojska Piemontskie przyłączą się do Francuzkich, jeżeliby pokoy prędko z Cesarzem nie stanął. — Przygotowania do wojny od Gen: Buonaparte i Rzplitey Cisalpińskiej z naywiększym pośpiechem i usilnością są robione.

Dawne lenności Rzeszy teraz zwana „Liguria gorzysta”, pomnożyły Rzplite Genuńską 100,000 mieszkańców na 120 parafii podzielonych. Przez takowe zwiększenie ludności będzie Genua w stanie wystawić wkrótce siłę zbroyną z 30,000 ludzi składającą się. List iedan z tego miasta żartobliwie pisany donosi. „Znaleźliśmy sposob dogodzenia wszystkim prawie osobom. Gdy każdy z dowodzcow rewolucyi żadał płaszcza dyrektoryalnego, my ich liczbę aż do 15 podnieśliśmy. Rada ma się składać z 130 osob, a rachując ministrow, administratorow, osoby zasiadające w Trybunalach &c: można powiedzieć, że połowa narodu będzie rozkazywać drugiey, w roku przyszłym gdy rządowe ozdoby odmienione zostaną, ci co w tym roku są posłusznemi, będą w następującym rozkazywać „Hodie mihi cras tibi.”

Donoszą z Piemontu, że Insurgenci wypędzeni z Revello w kray Genuński schronili się.

Publicandum.

Gdy J. K. Mość z powodow znacznych postanowić raczył, aby uchylony w Prussach Południowych i Nowo-wschodnich Concernens od nąiętych Fur do Kasy Pocztowej należący, znowu od 1go Października r. b. w prowadzonym, i w następujących obrębach ustanowionym był, iż: 1.) Każda takową nąiętą furą iadącą Osoba tylko iedan srebrny grosz na milę (zamiast dawniej opłacanych 2. gr: 1r: płacić będzie. 2.) Fury niedaley nad iedną milę iadące, zupełnie od opłacania tegoż Concernensu, iako też 3.) Ubogie osoby, tudzież mnieysi Kramarze i Rzemieslnicy z towarami swemi na jarmark iadący, od brania ustanowionych kwitow pocztowych, wolnemi bydź mają; Przeto takowe urządzenia do powszechney wiadomości ninieyszym obwieszczeniem podae się. W Berlinie dnia 26 Sierpnia 1797. Krolewsko-Pruski Generalny Pocz-Amt. de Werder.

Die 39. Ziehung der Königl. Preussisch: Süd-Preussische Dritten Zächlen Lotterie. Zum

39. Ciągnienie Krola J. Pruskiego Trzeciej Loteryi Liczbowej. Na rzecz Inwalidow,

Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungs-Schulen, und Armen-Anstalten, ist geschehen in Warschau in Gegenwart der Königl: General Lotterie Administrations Commissarien Montag den 11ten September 1797. früh um 9. Uhr. — Herausgezogene Nummern sind:

74. 49. 10. 66. 26.

Die 40 Ziehung ist Donnerstag d. 21 September 1797. Früh um 9. Uhr. — Die Einätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Dinstag den 19. September morgens, in Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aberi bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 41. Ziehung bleibt auf den 2. October.

In den Königl: Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl: Berliner Classen Lotterie zu haben.

Dnia 21. zeszłego miesiąca Sierpnia, JW. Ludwika z Załuskich Szaniawska, niegdy s. p. JW. Filipa Szaniawskiego Starosty Bolesławskiego małżonka pozostała Wdowa, w wieku lat 69. życia swego torem przykładnym i cnotliwym przodków swoich przepedzonego, po czternastodniowej słabości przytomna do ostatniego momentu z żalem otaczającej ją rodziny, życie swoje w dobrach Drzewicy zakończyła.

Kompania manufaktur Grodzieńskich dla niemożności utrzymania Fabryk, z przyczyny pozabawionego funduszu przez rewolucyą, uzyskawszy od rządu pozwolenie zamknięcia onych w dniu 29. zbrisa 1795 roku i podzielenia się własnością, w dniu 1. Augusta roku niniejszego 1797 zebrała, przystąpiwszy do ostatecznego podziału między sobą znajdujących się Towarów, Naczyń i Edyficjow z Terytoryami na mocy prawa konstytucyj 1775. Roku przez dyploma od Nayaśn: Krola Jmci Polskiego w roku 1790. Mca Marca 4. dnia wydane, aktorstwu i dziedictwu swemu przynależne, a przez rząd niniejszy aprobowane, od którego uzyskawszy łaskawie powtórne pozwolenie w dniu 4. Julii R. niniejszego 1797. uczynienia między sobą podziału, Towarami, narzędziami, domami, wszelkimi budowlami, ziemią, lasami i łąkami na niey znajdującemi się i tym wszystkim co tylko do manufaktury kompanicznej należało, przystąpiwszy tedy do takowego podziału, chcąc dogodnie każdemu własność w składzie Kompanii mającemu przez rowny rozdział uzręcznieć, przeznacza wprzod przez publiczną Licytacyą sprzedaż Towarów, wszelkich narzędzi i naczyńia Fabryki Suldienney i skorowej, naczyńia tartaczego, domow, kamienic, magazynow i składow murowanych z ich terytoryami w Grodnie, Młynow murowanych dwa, Folusz i Garbarnia nad rzeką Łososną położonych oraz z gajami, borkiem, łąkami i polem eromym przy nich będącemi, niemniej farbiernia fukienna z murami niedokończonemi, w kordonie Nayaśn: Krola Jmci Pruskiego na drugim brzegu rzeki Łososny położona i Tartak z gajem i borkiem i dalszym do nich należącym territorium, z naczyńiem do porządnej farbierni potrzebnym i użytecznym, to wszystko na Licytacyą publiczną za gotowe pieniądze przeznacza i dzień 8. Mca 8bra roku niniejszego 1797 determinuje, na który to Termin wszystkich tych którzyby sobie życzyli nabycia tego wszystkiego czy ogulem czy w części na dzień pomieniony do Miasta Jego Imperatorskiej Mości Grodna zaprasza. — Która to Licytacya odprawiać się będzie na kantorze manufaktornym za gotowe pieniądze i o ktorey to Licytacyi zawiadomić publiczność, uprasza Redaktorow Gazet, ażeby we wszystkich językach podawać raczyli, przez czas dwu miesięczny. Datt: w Grodnie 1797 R. Mca Augusta 6. dnia.

Donosi się publiczności, że Oberza Poltza pod znakiem Słońca przeniesiona została z Pałacu JW. Chreptowicza do Pałacu Tepperowskiego na długiej ulicy pod Nrem 556 na pierwszym piętrze. Pigulki arcy-skutecznych na wygubienie szczurów i myszow, można każdego czasu dostać u P. Berdau. ktoren mieszka w Kanienicy JPana Kaperskiego na dole przy ulicy Krzywekoło. Nro 189.

We Wsi Czerniakowie pod Warszawą z dnia 8. na 9. tego miesiąca w nocy nad świtanieciem skradzione są ze stajni dworskiej konie: 1.) Koń przez się kary, w latach 6. na 7. na samym kłębie odsedniony, co jeszcze siercią niezarośnię, mający pod pierściami znaki od zli niezarośnię i nogi przednie od pęta obtarte. 2.) Koń zrzebiec sierci brudno-płowej, w roku drugim, pręgi czarną przez grzbiet do ogona ciągnącą się mający, ktoremu i na nogach sierć bura przebiega się, był gatunku koni Pruskich, grubo-płaski, nogi grubey. — Uprasza się zatem wszelką zwierzchność, Policya i każdy z osobna o śledzenie złodzieicia współczności szkodliwego i przytrzymanie tych koni, za co uprzejma wdzięczność z zapewnieniem powrocenia expensy przywraca się.

Wdow, i Szkół, tudzież na wsparcie Szpitalow urzadzony, działo się w Warszawie w przytomności Kommissarzow Generalney Administracyi Loteryi Krolewskiej w Penedzialek d. 11. Wrzesnia 1797. rano o godzinie 9. — Wyciągnione Numera są:

74. 49. 10. 66. 26.

40. Ciągnięcie będzie we Czwartek 21. Wrzesnia 1797. rano o godzinie 9tey. — Stawki u wszystkich Kolektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Wtorku d. 19. Wrzesnia rano, a w Kantorze Generalnym w Warszawie aż do wieczora przed ciągnięciem przyiętymi będą.

41. Ciągnięcie będzie d. 2. Paździer:

W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Loose na Krolewską Berlińską Loteryą Klasową.